

LUNDS UNIVERSITET

Alliansfrihet eller Nato-medlemskap?

En kvalitativ studie om strategiska narrativ i Sveriges riksdag 2014-2023

Tova Frykberg

Abstract

Studies on how small states act within the international system are usually performed using the major theories in international relations. After Russia's invasion of Ukraine in 2022, Sweden applied for a membership in the North Atlantic Treaty Organization (Nato). This thesis's purpose is to gain knowledge on how strategic narratives were used to legitimize policy changes in a nation that has been defined as either neutral or non-aligned for a great part of modern history. The purpose is also to explain why the political elite did not react similarly in 2014 after the Russian annexation of Krim as they did after the invasion in 2022. The study uses strategic narratives as both a theoretical approach as well as a base for the methodological structure of the paper. Using strategic narratives, the thesis will examine how the Swedish political elite has used a clear purpose, prospects of success, consistency and a lack of strong counternarratives in order to gain public support for the sudden shift in foreign policy. The thesis examines foreign policy debates in the parliament from 2014 - 2016 and 2021 - 2023 using a qualitative text analysis. The paper's main conclusion is that in 2014, all four aspects of a successful strategic narrative were not met to the same extent as they were in 2022. The study also shows that national values are especially important to the narrative on both non-alignment and Nato-membership. Furthermore, the current shift in the international power balance, the tension between east and west and the public opinion will be discussed as a possible explanation for the sudden change of policy.

Keywords: Strategic Narratives; Non - alignment; Nato; Militarization; Sweden; Finland; Realism; Securitization

Word count: 9132

1. Inledning	5
1.1 Problemformulering	5
1.2 Forskningsfråga och syfte	6
1.3 Bakgrund	6
1.3.1 Nato och samarbetet med alliansen	6
1.3.2 Svenska säkerhetsstrategier och omvärldsläget 2014-2016 och 2021- 2023	7
1.4 Tidigare forskning	8
2. Teori	10
2.1 Köpenhamnsskolan och säkerhetisering	10
2.2 Realism	10
2.3 Strategiska narrativ	11
3. Forskningsdesign	13
3.1 Analysmetod och operationalisering	13
3.2 Avgränsningar och material	14
4. Resultat	15
4.1 2014-2016	15
4.1.1 Syfte och ett framgångsrikt förhållningssätt?	15
4.1.2 Sveriges roll på den internationella arenan och nationell identitet?	17
4.1.3 Hur beskrivs omvärldsläget och aktuella hot? Finns det motsättningar?	19
4.2 2021- 2023	22
4.2.1 Syfte och ett framgångsrikt förhållningssätt?	22
4.2.2 Sveriges roll på den internationella arenan och nationell identitet?	24
4.2.3 Hur beskrivs omvärldsläget och aktuella hot? Finns det motsättningar?	26
4.3 2014-2016 och 2021-2023 - Ett strategiskt narrativ?	28
5. Diskussion - Hur kommer det sig att partier ändrat sina ståndpunkter kring ett potentiellt Nato-medlemskap?	30
5.1 Säkerhetisering av Ryssland, säkerhetsallianser och alliansfrihet	30
5.2 Realism och internationell maktbalans	32
5.3 Den svenska opinionen	33
6. Sammanfattning och slutsats	34
7. Vidare forskning	35
8. Källförteckning	36

Förkortningar och konceptualiseringar:

EU - Europeiska Unionen

NATO - North Atlantic Treaty Organization

C - Centerpartiet

KD - Kristdemokraterna

FP- Folkpartiet

L - Liberalerna

M - Moderaterna

MP - Miljöpartiet

S - Socialdemokraterna

SD - Sverigedemokraterna

V- Vänsterpartiet

1. Inledning

1.1 Problemformulering

Sverige har sedan andra världskrigets slut skapat militära kopplingar till Nato, redan under 50-talet skrevs avtal mellan parterna (Nilson 2008, s. 67). 1994 fick samarbetet en intensifiering när Sverige gick med i Nato-projektet *Partnerskap för Fred*. Sedan 1994 har samarbetet fortsatt att utvecklas och i maj 2022 ansökte Sverige om medlemskap i alliansen (Regeringskansliet 2023). 2000-talet har präglats av stora förändringar i den globala politiken. Den första händelsen som ligger till grund för denna studie är den ryska annekteringen av Krimhalvön i Ukraina i februari 2014. Den andra händelsen inträffade år 2022 när Ryssland invaderade Ukraina och ett fullskaligt krig inleddes (UCDP). Syftet med studien är att undersöka hur dessa händelser har brukats i ett strategiskt narrativ för att legitimera policyförslag om alliansfrihet eller Nato-medlemskap.

Socialdemokraterna har genom historien förespråkat neutralitet och alliansfrihet, trots detta valde regeringspartiet 2022 att rösta för och förespråka ett medlemskap i försvarsalliansen. I partiets valmanifest från 2014 står det att: "Försvaret av Sverige börjar i Sverige – nej till svenskt medlemskap i Nato." (Socialdemokraterna 2014, s. 45). Även valmanifestet från 2018 presenterar en likartad ståndpunkt, där står att "Sveriges militära alliansfrihet tjänar oss väl, och vi ska inte bli medlemmar i NATO." (Socialdemokraterna 2018, s. 32). Motståndet försvann efter att Ryssland 2022 invaderat Ukraina. I maj samma år presenterade regeringspartiet att de stod bakom en ansökan (Socialdemokraterna 2022). I valmanifestet från 2022 skrivs att "Sverige ska gå med i Nato. Ett svenskt medlemskap i Nato är den bästa vägen för vårt lands säkerhet och Sverige har därför lämnat in sin medlemsansökan." (Socialdemokraterna 2022, s. 28).

Syftet med studien är att undersöka hur det kommer sig att partier som traditionellt varit emot ett medlemskap plötsligt ändrade sin mening när Ryssland invaderade Ukraina 2022 men inte när Ryssland annekterade Krim 2014. I studien syftar till att undersöka hur ett strategiskt narrativ brukats för att legitimera det drastiskt förändrade policyförslaget.

1.2 Forskningsfråga och syfte

Det finns flera förklaringar på hur och varför små stater agerar såsom Sverige i tider av osäkerhet. Denna studie kommer delvis att studera hur det internationella systemet påverkat hur nationen agerat men också hur agerandet förklaras och motiveras till nationen. Uppsatsens syfte är att undersöka hur debatten om ett potentiellt Nato-medlemskap förändrats i riksdagens utrikesdebatter under perioden 2014-2023. Genom att bruka konceptet om strategiska narrativ, både som teoretiskt utgångspunkt men också som grund för studiens metod, kan slutsatser dras kring hur alliansfrihet samt ett Nato-medlemskap legitimerats i en stat vars säkerhetsstrategi under största delen av modern historia varit alliansfrihet i fred och neutralitet i krig. Studien har till avsikt att bidra med forskning kring hur staters säkerhetspolicy motiveras för nationen.

Uppsatsens forskningsfrågor för att undersöka det presenterade problemområdet är:

- *Hur har den svenska politiska elitens narrativ kring Nato förändrats sedan 2014?*
- *Hur kommer det sig att partier ändrat sina ståndpunkter kring ett potentiellt Nato-medlemskap?*

1.3 Bakgrund

1.3.1 Nato och samarbetet med alliansen

Spänningarna mellan öst och väst har påverkat det internationella säkerhetsläget genom historien. 1941 skrevs atlantdeklarationen av presidenterna Franklin D. Roosevelt och Winston Churchill. I Natos grundfördrag från 1949, Washingtonfördraget, skrivs att säkerhetssammanslutningen har till uppgift att försvara säkerheten i det *nordatlantiska området* (NATO 1949). När Berlinmuren och järnridån föll upplöstes också Natos motpart, Warszawapakten (Dahl 2019, s.58). De tidigare medlemsländerna kunde då ansluta sig till Nato eftersom Natos avgränsning saknade en geografisk gräns i öst.

1993 presenterade Nato programmet *Partnerskap för fred* med syftet att etablera militära och säkerhetspolitiska relationer med länder som delade värdegrund med alliansen men som inte var medlemmar (Dahl 2019, s.78). Sverige blev en del av samarbetet 1994 (Tolgfors 2016, s. 35). Under 90- och 00-talet utvidgades samarbetet mellan Nato och EU. Bland annat fick EU tillgång till Natos resurser för dess egna uppdrag (Tolgfors 2016, s. 35). Under perioden antog även Sverige en större roll i sitt internationella engagemang, bland annat genom solidaritetsförklaringen 2009 som beskrev att Sverige inte kommer vara en passiv aktör när det gäller krig i närområdet (Tolgfors 2016, s.41).

1.3.2 Svenska säkerhetsstrategier och omvärldsläget 2014-2016 och 2021- 2023

När Nazi- Tyskland anföll Danmark och Norge 1940 stod den svenska staten inför en kritisk tid. Trots försök att hålla landet helt opartiskt gav regeringen vika för de tyska kraven om att bruka svenskt territorium. Officiellt var Sveriges neutralitet fortfarande giltig (Westberg 2023, s. 177 ff.). 1949 grundades Nato. Både Norge och Danmark anslöt sig som medlemsländer, Sverige valde att hålla fast vid alliansfriheten. 1961 höll Tage Erlander metalltalet där ett svenskt medlemskap i EEG beskrevs som omöjligt på grund av Sveriges neutralitet. När Sovjetunionen och östblocket fallit samman fanns inte motivet kvar för en strikt neutralitetsprincip (Westberg 2023, s. 205). 1995 blev Sverige medlem i EU och var då enbart militärt alliansfritt.

Det tidiga 2000-talet präglades av förändring. Under perioden växte den svenska solidaritetsprincipen fram (Westberg 2023, s. 216). Principen innebar att Sverige anslöt sig till andra stater för att säkerställa en internationell fred, bland annat genom ett nära samarbete med Nato. 2009 presenterades en ny försvarsproposition, *ett användbart försvar*. I det användbara försvaret frångick Sverige sin tidigare isolerade säkerhetspolitik och istället förespråkades transnationella samarbeten (Westberg 2023, s. 220). Den tidigare nedrustningen av försvaret resulterade i ett ökat beroende av andra stater. 2010 bestämde regeringen att Sverige skulle rusta upp sitt försvar igen. Under perioden växte doktrinen om hot i närområdet fram (Westberg 2023, s. 227f.). Efter att Ryssland 2014 annekterade Krimhalvön skrevs avtal mellan Sverige, Finland och Nato som stärkte parternas samarbete genom Nordefco (Westberg 2023, s. 222).

I regeringens försvarsproposition från 2020 beskrevs att det säkerhetspolitiska läge hade försämrats och att Sverige nu inte skulle kunna hålla sig ur en konflikt som uppstod i närområdet (Westberg 2023, s. 230). Efter 2015 års försvarsproposition skrevs flera bi- och multilaterala samarbeten med andra stater (Westberg 2023, s. 232 ff.). Det nordiska samarbetet har varit exceptionellt djupgående. När Ryssland år 2022 anföll Ukraina reagerade omvärlden snabbt med sanktioner och fördömanden. Redan dagen efter förstärktes Svenska relationer med Nato (Westberg 2023, s. 258). Den 16 maj presenterade regeringen, med stöd i riksdagen, att Sverige skulle ansöka om ett medlemskap i alliansen (Westberg 2023, s. 164). För ett medlemskap i Nato krävs att samtliga medlemsstater ratificerar anslutningen (foi 2022). Efter en tids överläggning sade Turkiet att Sverige inte kan förvänta sig ett Turkiskt godkännande (SVT). Efter koranbränningar och en hängd Erdogan-docka konstaterades att både Turkiet och Ungern ser kritiskt på den djupgående yttrandefrihet Sverige har (ibid.).

1.4 Tidigare forskning

Flera olika forskningsfält finns med i det valda problemområdet. Studien behandlar bland annat svenska säkerhetsstrategier, strategiska narrativ och små staters agerande på den internationella arenan. Jacob Westbergs bok "*Svenska Säkerhetsstrategier: Från Neutralitet till ansökan om Natomedlemskap*" (Westberg 2023) från 2023 beskriver Sveriges historia av olika säkerhetsstrategier. I 2023 års upplaga beskriver Westberg processen då den socialdemokratiska regeringen valde att ansöka om ett medlemskap. Westbergs studie antar inget beskrivande lingvalt teoretiskt ramverk utan förklarar processen för den svenska säkerhetsutvecklingen. I bokens tredje kapitel förklarar Westberg olika teorier för internationella relationer kring varför stater agerar som de agerar på den internationella arenan (Westberg 2023). I detta kapitel beskrivs hur realism skulle kunna förklara Sveriges agerande.

Stefan Lundqvist skriver i sin artikel "*A Convincing Finnish Move: Implications for State Identity of Persuading Sweden to Jointly Bid for NATO Membership*" från 2022 hur det Svensk-Finska gemensamma beslutet att ansöka om Natomedlemskap påverkat den svenska nationella identiteten (Lundqvist 2022). I artikeln beskrivs Sveriges utveckling från neutralitet till ansökan om Nato 2022. Vidare beskrivs hur ansökan påverkar den svenska nationella

identiteten, bland annat genom att diskutera nationella värderingar i relation till Natos värderingar (Lundqvist 2022).

Tidigare forskning inom fältet av små stater agerande på den internationella arenan innefattar flera teoretiker. Anna Wieslander analyserar i sin artikel “*The Hultqvist doctrine*” – *Swedish security and defence policy after the Russian annexation of Crimea*” från 2022 hur Sverige har anpassat sig till ett allt sämre omvärldsläge (Wieslander 2022). Genom ett neorealistiskt perspektiv på hur små stater agerar på den internationella arenan undersöker Wieslander hur den så kallade “hultqvist-doktrinen” använts för att implementera 2009 års säkerhetspolicy (Wieslander 2022).

Forskning inom strategiska narrativ finns bland annat i “*Strategic narratives, public opinion and war winning domestic support for the Afghan war*” från 2015 presenteras omfattande information om relevant forskning inom strategiska narrativ (De graaf et al. 2015). I boken presenteras hur olika nationers politiska eliter brukat ett strategiskt narrativ för att legitimera medverkan i kriget. I kapitlet “A catch- all strategic narrative: target audiences and Swedish troop contribution to ISAF in Afghanistan”, skrivet av Erik Noreen och Jan Ångström, beskrivs hur den svenska regeringen försökte legitimera våldet genom att hänvisa till humanitet och internationellt samarbete (Noreen & Ångström 2015, s. 284).

Sammanfattningsvis finns det djupgående forskning inom de olika forskningsfälten som denna studie kombinerar. Emellertid finns lite forskning som studerar ett likartat intersektionellt område.

2. Teori

2.1 Köpenhamnsskolan och säkerhetisering

Säkerhetisering härstammar från Köpenhamnsskolan. Socialkonstruktivismen ser aktörer som skapare av strukturer, men också strukturer som skapare av handlingar. Detta innebär att individer agerar utifrån sina föreställningar om verkligheten samtidigt som strukturer producerar den sociala sfären som individerna existerar i (Jackson 2017, s. 4). Teorin menar att det finns ett kausalt samband mellan språk och handlingar. Språket är därmed inte enbart ett medel för kommunikation, utan också ett medel för makt. Vår verklighet formas av det språk vi utsätts för. Enligt teorin om säkerhetisering kan stater konstruera ett politiskt område till ett existentiellt hot genom att säkerhetsisera fenomenet genom *speech acts* och mjuk makt. Säkerhetiseringen leder i sin tur till att policyförändringar kan införas med befolkningens stöd (Kilroy 2022). Som ett retoriskt fenomen kan säkerhetisering ses som en diskursiv process där aktörer konstruerar ett hot men också presenterar extraordinära åtgärder för att hantera hotet. För det tredje måste befolkningen acceptera åtgärderna som legitima för att en lyckad säkerhetisering skall ha skett (Kilroy 2022, s. 211). Säkerhetisering innebär alltså att fenomen, som både kan vara politiserade eller avpolitiserade, förhöjs till säkerhetshot för hela nationen.

2.2 Realism

Realism är en av de stora teorierna inom internationella relationer. Teorin utgår från geopolitiska antaganden där de huvudsakliga aktörerna på den internationella arenan är suveräna stater. Ännu ett grundantagande inom teorin är att det internationella systemet är anarkiskt. Den internationella arenan styrs av de stora supermakterna (Wieslander 2022, s. 38). Ett av neorealismens antaganden är att det internationella systemet är det viktigaste objektet att studera för att förklara staters agerande, de suveräna staterna ansvarar för sitt eget försvar från hot eller upplevda hot (Waltz 1988, s. 619). Säkerhetsdilemmat innebär att en stats ökade säkerhet resulterar i en minskad säkerhet för de andra staterna i systemet. Inom anarkin är freden skör och beroende av maktbalansen (Waltz 1988, s. 620).

Stater kan forma allianser med stater som delar dess intressen och delar samma hot. De stora makterna styr medan de små staterna har betydligt mindre inflytande. Sverige är en relativt liten stat när man ser till militär, ekonomiskt och politiskt inflytande. Inom realismen har små stater två alternativ när det kommer till relationer med stormakterna: antingen håller de sig neutrala eller så tar de sida med en part för att på så sätt jämna ut maktbalansen (Wieslander 2022, s. 38). Genom de antaganden som teorin medför kan Sveriges agerande under olika delar av den moderna politiska historien förklaras. Under neutralitetspolitiken valde staten att aktivt hålla sig utanför maktkonflikter. När Sverige istället valde att ansöka om medlemskap i Nato anslöt sig staten till ena sidan av maktbalansen, USA:s sida.

2.3 Strategiska narrativ

Inom internationella relationer ses strategiska narrativ som en metod som den politiska eliten brukar för att genomföra säkerhetspolitiska policyförändringar med befolkningens stöd (Colley & Van Noort 2022, s.19). Narrativen förklarar hur politikerna konstruerar ett narrativ om samhället för att forma uppfattningar hos nationella och internationella aktörer (Roselle et al. 2015, s. 57). Strategiska narrativ conceptualiseras i denna studie som ett övertygande berättelsemönster som ingår i en medveten strategi (Freedman 2015, s. 19). Narrativen skapas så att policyn blir det rationella valet för befolkningen. Vinsten av införandet av policyn måste uppfattas som större än kostnaden av införandet (Colley & Van Noort 2022, s. 22).

En viktig aspekt inom strategiska narrativ och dess syn på konflikt är att konflikter måste lösas på kognitiv nivå, inte bara materiellt. För att vinna en konflikt måste narrativet hos motståndarparten omvandlas till ett narrativ som menar att det är lönlöst med fortsatt strid (Freedman 2015, s.22). På samma sätt måste våld konstrueras som det rimliga alternativet för att föra in en nation i konflikt. Det rationella valet leder till en emotionell och moralisk vilja att delta. Narrativet om en förändring i policy bör stämma överens med nationens rationella, emotionella och moraliska vilja. Att genomföra samma förändringar i en nation vars identitet inte stämmer överens med det som presenteras medför en högre risk för misslyckande (Colley & Van Noort 2022, s. 22). Ett medlemskap i Nato innebär en militarisering av Sverige och det strategiska narrativets syfte är att få aktörer att agera som politikerna vill. Det framgångsrika

narrativet innefattar fyra aspekter; ett tydligt syfte, utsikter för framgång, kontinuitet och brist på motnarrativ.

Syftet innefattar svaret på varför det valda policyn är det bästa valet. Utan ett tydligt syfte kommer befolkningen inte förstå varför policyn skall införas (De Graaf et al. 2015, s. 9). *Utsikter för framgång* innebär att narrativet måste presentera policyförslagets förväntade framgång, policyn måste innebära en vinst för befolkningen för att vara värd att införa. Det innebär inte per se att det behöver stämma överens med verkligheten utan enbart att politikerna påverkar vad befolkningen tror skall hända (ibid.). *Kontinuitet* innebär att narrativet måste vara konsekvent och stämma överens med befolkningens uppfattning av nationen (Colley & Van Noort 2022, s. 22). *Brist på motnarrativ* innebär att det bör finnas lite eller inget motstånd bland den politiska eliten för policyn (De Graaf et al. 2015, s.9).

3. Forskningsdesign

Studiens forskningsdesign är utformad som en komparativ longitudinell fallstudie där samma objekt studeras vid två separata tillfällen för att sedan jämföra resultatet. Fallstudier används inom det statsvetenskapliga fältet för att ge en djupgående förståelse för ett fall (Halperin & Heath 2020, s. 234). För att besvara forskningsfrågan är innehållet i riksdagens debatter av intresse och därmed grundas undersökningen i en kvalitativ textanalys. Undersökningens material består av transkriberade riksdagsdebatter. Materialet består därmed enbart av primära källor (Halperin & Heath 2020, s.276). Validiteten syftar till huruvida studiens slutsatser är trovärdiga och försvarbara. Angående den interna validiteten syftar studien till att studera den politiska eliten, därav studeras en auktoritativ källa i form av riksdagsdebatter. Den externa validiteten innefattar vilken nivå studien är generaliserbar (Halperin & Heath 2020, s. 333).

Metoden valdes för att observera mönster i uttalanden och för att analysera strategiska narrativs konstruktion, rekonstruktion och förändring (Bergström & Boréus 2012, s.140). Studien syftar därmed inte till att skapa generaliserbar kunskap utan enbart en fördjupad kunskap i det specifika fallet. Metoden innebär en systematisk granskning av riksdagens utrikesdebatter, för att sedan analysera innehållets syfte och mening.

3.1 Analysmetod och operationalisering

Studiens material består av officiella debatter i riksdagen som sedan analyseras genom en kvalitativ textanalys. Detta utförs genom en systematisk undersökning av de transkriberade dokumenten. Operationaliseringen är utförd genom antaganden om strategiska narrativ, se avsnitt 2.3. De kategorier som söks efter har formats genom det strategiska narrativets antaganden om syfte, utsikter för framgång, kontinuitet och frånvaro av motnarrativ. Ett lyckat strategiskt narrativ består av fyra aspekter. 1. Ett klart syfte; 2. Utsikter för framgång; 3. Kontinuitet; 4. Frånvaro av motnarrativ. För att undersöka det strategiska narrativet presenteras aspekterna i tre operationaliserade frågor där både de två första aspekterna ingår i den första frågan.

1. Vad presenteras som syftet med ett medlemskap eller alliansfrihet? Presenteras det som ett framgångsrikt förhållningssätt?

2. *Hur presenteras Sveriges roll på den internationella arenan och hur beskrivs den nationella identiteten?*

3. *Hur beskrivs omvärldsläget och aktuella hot? Finns det motsättningar?*

Syftet med den kvalitativa textanalysen är att förstå och beskriva det bakomliggande syftet med språket och därför analyseras språket i relation till omvärldsläget, vad har hänt i världen för att skapa reaktion hos politikerna? Varför finns ett syfte med att skapa ett strategiskt narrativ? Studien är utförd induktivt där materialet studeras i första hand för att sedan finna mönster som till sist resulterar i en slutsats (Halperin & Heath 2020, s.32).

3.2 Avgränsningar och material

Tidsperioden 2014 - 2023 har valts genom en omvärldsanalys. Under perioden utförde Ryssland två aggressioner mot sitt grannland Ukraina. Syftet med uppsatsen är att förstå hur det kommer sig att Sverige, innan Nato-kritiska partier, plötsligt ändrade position angående ett potentiellt medlemskap 2022 men inte 2014. Perioden 2014-2016 valdes för analysen av perioden kring annekteringen av Krim-halvön. 2021-2023 valdes för att kontrastera föregående period med perioden kring Nato-ansökan 2022.

Materialet har valts genom dess koppling till *den politiska eliten*. Den politiska eliten har konceptualiserats som riksdagen, därav kommer materialet enbart inkludera dokument som presenterats i officiella sammanhang av riksdagen. Materialet består av utrikesdebatter i riksdagen mellan 2014 och 2023. Debatterna från 2016 och framåt finns tillgängliga och transkriberade på riksdagens databas. 2014-, och 2015 års utrikesdebatter har transkriberats under undersökningens gång.

Eftersom utrikesdebatten 2014 hölls innan Rysslands annektering av Krim användes även 2014 års partiledardebatt.

4. Resultat

4.1 2014-2016

4.1.1 Syfte och ett framgångsrikt förhållningssätt?

Under perioden 2014 till 2016 presenterades en genomgående bild av Sveriges alliansfrihet som en lyckad säkerhetsstrategi. Det presenteras också hur Sverige, trots sin alliansfrihet, har starka säkerhetspolitiska kopplingar till andra länder. I 2014 års utrikesdebatt diskuterades Sveriges relationer till andra länder genom bilaterala och multilaterala avtal. I debatten lyftes de nordiska staterna fram som Sveriges främsta samarbetspartners. Riksdagsledamot Karin Åström (S) sade att "Det nordiska samarbetet är som vi många känner till ett världsunikt samarbete" (Riksdagen 2014). Att hålla Sverige alliansfritt men med kopplingar till närliggande länder presenterades därmed som en lyckad säkerhetspolitik.

Under 2014 års utrikesdebatt talades det inte mycket om ett medlemskap i Nato, däremot diskuterades en Nato-utredning av Moderaternas dåvarande riksdagsledamot Mats Johansson (M). Johansson presenterade ett tydligt syfte med ett närgående samarbete med Nato genom att syfta till säkerhetspolitiken. Han sade att:

Min slutsats av de senaste årens Nato-kontakter är att Sveriges aktiva partnerskap under senare år har tjänat oss väl (...) Nato är hela Europas försvar och har sedan bildandet 1949 försvarat även Sverige. (Riksdagen 2014).

Anförandet visar på att 2014 års debatt präglades av en vilja att diskutera Nato. Det fanns under perioden delade meningar angående ett potentiellt medlemskap, trots detta fanns en överrepresentation av argument för alliansfrihet. I utrikesdebatten 2015 sade riksdagsledamot Kenneth G Forslund (S) att Socialdemokraterna inte stödjer ett svenskt medlemskap i Nato. I Forslunds resonemang presenterades maktbalansen med Ryssland som den primära anledningen till varför ett medlemskap vore negativt för den internationella freden:

Jag tillhör ett parti som tycker att vi inte heller borde bli medlem i Nato. (...). Jag tror att det är så att ytterligare trupp just nu i länder som man spekulerar i att de i framtiden skulle vara hotade, det skulle öka spänningen, spä på den här ryska beskrivningen av att Ryssland är allt mer trängt av ett aggressivt Nato och så vidare (Riksdagen 2015).

I anförandet syntes ett tydligt resonemang om hur stater, såsom Sverige, bör agera när maktbalansen skiftar på den internationella arenan. Forslund hänvisade implicit till den maktindelningen som fanns mellan Ryssland och Nato och menade att maktbalansen var något som måste tas hänsyn till för att inte riskera nationens säkerhet. Syftet med alliansfrihet presenterades därmed som ett sätt att anpassa Sverige till den internationella maktbalansen. Följande år, 2016, talade riksdagsledamot Pernilla Stålhammar (MP) för att alliansfriheten som Sverige haft varit positiv för Sveriges utveckling:

Vår alliansfrihet har tjänat oss väl i 200 år. Det är klokt och ansvarsfullt att hålla fast vid den politiken, särskilt nu när spänningarna i världen är större än på länge. (...) Jag vill mena att ett Natomedlemskap är en osäkerhetspolitik, inte en säkerhetspolitik (Riksdagen 2016).

Även i detta anförande hänvisade Stålhammar implicit till maktbalansen genom att tala om spänningarna i världen. Nato beskrevs också tydligt som en osäker väg för Sverige att ta, något som kan observeras som en säkerhetsisering av alliansen. Genom anföranden såsom dessa där Nato porträtterades som en osäkerhetspolitik målades en bild av Nato som ett hot mot nationens säkerhet. Senare i debatten sade Stålhammar att:

Jag skulle vända på det och säga att den politik som Alliansen och Kerstin Lundgren företräder med ett Natointräde - för det är vad ni vill ha - skulle öka spänningarna och riskerna för de baltiska staterna (Riksdagen 2016).

I dessa två anföranden presenterades Nato som en säkerhetsrisk. Ifall Sverige ansökte om ett medlemskap skulle spänningarna öka och riskerna för krig skulle öka. Resonemangen bygger därmed på en vilja att hålla Sverige utanför allianser. Under utrikesdebatten från 2016

diskuterade Sverigedemokraternas riksdagsledamot Mikael Jansson (SD) säkerhetspolitiken i Sverige, han menade på att Sverige istället skulle fokusera på sina militära relationer med Finland men hålla sig neutral i relation till andra länder:

Sveriges försvarsförmåga är viktig för den säkerhetspolitiska balansen. Oavsett om Ryssland och Kina bildar allians eller inte är det tydligt att USA kommer att få balansera Kina och att Europa kommer att få balansera Ryssland (...) Ett rustat Sverige och ett rustat Finland, gärna i allians med varandra och neutrala i förhållande till stormakter, kan vara en avspännande faktor, en fredsfaktor (Riksdagen 2016).

Sammanfattningsvis kan det observeras att debatterna 2014-2016 inte presenterade ett tydligt syfte med ett medlemskap i Nato, istället presenterades det ett tydligt syfte i att hålla nationen alliansfritt. Det presenterades inte heller ett entydigt narrativ om någon potentiell framgång i ett medlemskap, bara att Sverige för samarbeta med andra nationer. Under perioden fanns stora motsättningar i riksdagen, där bland annat socialdemokraterna var emot ett medlemskap i alliansen.

4.1.2 Sveriges roll på den internationella arenan och nationell identitet?

Under debatterna presenterades ett tydligt narrativ om vilken roll Sverige skulle ha på den internationella arenan. Gemensamt för alla partier är att Sverige framställdes som en humanitär stat vars utrikespolitik skulle grundas i solidaritet och värderingar. 2014 talades det om hur gemenskap och samarbete gynnar freden, att inget land kan stå ensamt i en globaliserad värld (riksdagen 2014). Riksdagsledamot Sofia Arkelsten (M) sammanfattade detta synsätt i sitt anförande:

Politiken ska fortsatt grundas i våra värderingar. Där de viktiga principerna som respekt för mänskliga rättigheter inkluderar kvinnors rättigheter, hbtq-rättigheter och yttrandefrihet, oavsett plats eller form. (...) Sverige har idag en värderingsdriven utrikespolitik (Riksdagen 2014).

I fråga om vilken roll Sverige skulle ha i det internationella samfundet presenterades en bild av den svenska solidariteten. I partiledardebatten från 2014 sade Miljöpartiets dåvarande partiledare Gustav Fridolin att "Det finns bara solidaritet eller inte solidaritet." (Riksdagen 2014). Även riksdagsledamot Ismail Kamil (FP) sade i samma debatt att: "Sverige, trots att vi är ett litet land, har stor respekt i världen och vi betraktas som stormakt och en stark röst för öppna samhällen, ett öppet Europa och en öppen värld." (Riksdagen 2014). Genom att konstatera att det enbart finns solidaritet eller inte solidaritet visades det tydligt vilka värderingar Sverige skulle stå upp för.

I 2015 års utrikesdebatt presenterades alliansfriheten som en fördel för den svenska utrikespolitiken delvis för att den spelar en viktig del i hur Sverige kan arbeta internationellt. Riksdagsledamot Pernilla Stålhammar (MP) sade att:

Just vår alliansfrihet ger oss också en viktig särställning internationellt, en mycket värdefull sådan. Det är en position som gör oss särskilt lämpade för att på ett konstruktivt vis kunna bidra till hur konflikt hanteras innan krig bryter ut. En möjlighet att kunna bidra ytterligare med fredsdiplomati (Riksdagen 2015).

I dessa anföranden beskrevs alltså Sverige, som ett resultat av dess alliansfrihet, som en särskild viktig stat när det gällde fredsarbete. Detta innebär att den svenska nationella identiteten och de värderingar som präglade den beskrevs som beroende av den alliansfrihetspolitik som förts under stora delar av historien. I riksdagens utrikesdebatt från 2016 började Kenneth G Forslund (S) sitt anförande med att diskutera den positiva trenden som setts i världen när det gällde bland annat utbildning och minskad fattigdom (Riksdagen 2016). Han diskuterade även Sveriges roll i dessa trenders fortsatta utveckling:

Sveriges uppgift i världen är att bidra till och förstärka den positiva utvecklingen. Det kan och ska vi göra med utgångspunkt i vår militära alliansfrihet, vår 100-åriga tradition av demokrati, vår 200-åriga fred och vår 250-åriga tryckfrihet. Vi i Sverige har en god grund att stå på i vårt internationella och globala arbete. Det är den grunden vi står på när vi globalt arbetar för demokrati, rättvisa, rättigheter, fred och välbefinnande (Riksdagen 2016).

Han beskrev fortsatt sin stolthet över det lilla landet Sverige som står upp för världens fattiga (riksdagen 2016). En genomgående trend i debatterna är just detta, att Sveriges utrikespolitik skulle formars av en internationell solidaritet och en vilja att främja mänskliga rättigheter. En annan aspekt i debatterna var att det i de flesta fall presenterades att Sverige bäst kunde uppnå detta genom sin alliansfrihet.

Sammanfattningsvis presenterades ett genomgående narrativ av Sverige som en humanitär nation där värderingar skulle styra utrikespolitiken. Det talades också om att Sverige skulle anta en framträdande roll för att implementera dessa värderingar internationellt. Däremot talades det för att alliansfrihet gav Sverige större möjligheter att utföra arbetet.

4.1.3 Hur beskrivs omvärldsläget och aktuella hot? Finns det motsättningar?

Under utrikesdebatten från 2014 beskrevs flera internationella konflikter som hot mot mänskliga rättigheter och den internationella freden. Ryssland porträtterades genomgående som ett tydligt hot. I utrikesdebatten från 2014 beskrevs Ryssland flertalet gånger som en aktör värd att vara varsam kring. Johnny Skalin (SD) talade i sitt anförande om Ukraina och om Rysslands fortsatta förtryck mot landet och mot Kiev (Riksdagen 2014). Senare i debatten presenterade riksdagsledamot Christian Holm (M) en bild av Ryssland som ett antidemokratiskt grymt land:

Man vill måla upp en bild av ett modernt, demokratiskt och öppet land vilket man i värsta fall lyckas med men vilket det är viktigt att vi gör vad vi kan för att visa att det inte är fallet. (...) Vi har hört och sett vidriga berättelser och bilder och filmer av HBT-personer i Ryssland. Vi har sett politisk opposition fängslat och vi har sett mycket annat som inte hör hemma i någon form av demokratiskt land (Riksdagen 2014).

Även om detta anförande inte talade om Ryssland som ett hot mot Sverige per se porträtterades nationen som ett land som inte stämmer överens med den svenska nationella identiteten. I partiledardebatten från 2014 inledde dåvarande statsminister Fredrik Reinfeldt (M) med ett anförande där han talade om världens konflikter, vidare beskrevs hur snabbt en konflikt kan spridas från ett land till ett annat. (Riksdagen 2014). Reinfeldt sade också att Rysslands annektering av Krim var ett hot mot Europa och den internationella rättsordningen:

Ännu närmare oss ser vi Rysslands annektering av Krim. Situationen i Ukraina är en fara för Europa. Det är en utmaning mot den internationella rättsordningen. Rysslands agerande utgår från en kalla-kriget-mentalitet som bara har förlorare. (Riksdagen 2014.)

Även 2015 års utrikesdebatt presenterade Ryssland som ett hot mot den internationella säkerheten. Hans Wallmark (M) presenterade under utrikesdebatten 2015 hur Rysslands annektering av Krim hade påverkat säkerhetsläget i Europa:

Låt oss konstatera en sak. Det finns ett Europa före den illegala annekteringen av Krim och det finns ett annat Europa efter den illegala annekteringen av Krim. Det har skapat ett nytt säkerhetsläge i vårt närområde som riskerar att påverka oss under mycket lång tid (Riksdagen 2015).

Under utrikesdebatten från 2016 diskuterade riksdagsledamot Mikael Jansson (SD) säkerhetspolitiken i Sverige och den internationella maktbalansen. Han menar att Sverige var viktig för denna balans och att de svenska politikerna bör prioritera att Sverige inte blir indragen i ett kallt krig. (Riksdagen 2016). Vidare presenterade Jansson en likartad bild av Ryssland som ett säkerhetshot

Vi lever i en värld som präglas av osäkerhet, oro och ängslan inför framtiden. I vår närhet visar Vladimir Putin musklerna och provocerar genom Rysslands ingrepp i Ukraina, ockupationen av Krim samt inblandning i Syrienkrisen. Frågan är därför motiverad om Sverige är rätt rustat att hantera situationen såväl diplomatiskt som, om så behövs, försvarsmässigt (Riksdagen 2016).

Att den svenska utrikespolitiken skulle grundas i värderingar var de olika parterna i debatten eniga om, alla menade att Sveriges roll på den internationella arenan var att förespråka de lagar som fanns inom landet. Även Sofia Arkelsten (M) menade att Sveriges partier hade en enighet i det som skulle speglas i den svenska utrikespolitiken (Riksdagen 2016).

Svensk utrikespolitik präglas av en stor samsyn, och så har det varit under en längre tid. Vi står upp för viktiga värderingar, mänskliga rättigheter, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, hbtq-rättigheter, yttrandefrihet, journalisters möjligheter att utöva sitt yrke och en grundläggande positiv syn på ett demokratiskt och inkluderande ledarskap med en balanserad syn på institutionernas roll (Riksdagen 2016).

Trots denna enighet fanns ett motnarrativ angående hur arbetet för dessa värderingar skulle utföras. Det fanns partier som tyckte att Sverige skulle gynnas säkerhetspolitiskt av en djupgående debatt om relationen till Nato. Moderaternas riksdagsledamot presenterade Nato som en säkerhetsåtgärd. Föredetta riksdagsledamot Sotiris Delis (M) talade inte explicit för ett medlemskap i sitt anförande men han presenterade ett narrativ av regeringens kritiska inställning till att diskutera Nato-frågan som något negativt.

Ytterligare ett område som regeringen har satt locket på är Nato. Nato är en säkerhetsorganisation. Till skillnad mot anti-Natokrafterna i Sverige som till och med använder lögn i sina kampanjer är min erfarenhet att Nato också är en fredsorganisation (Riksdagen 2016).

Vänsterpartiet presenterade också en unik syn på USA och hur Sverige bör förhålla sig till nationen. Riksdagsledamot Torbjörn Björlund (V) att USA också var en stormakt som strävar efter mer makt. Han sade i debatten att:

USA är idag dominerande i Nato, man dominerar världspolitiken på många olika sätt och man gör det inte alltid på rätt sätt. USA anklagas många gånger för att både bryta mot folkrätten och mot mänskliga rättigheter och den kritiken kommer aldrig från vår regering. (...) För oss är det viktigt att påpeka allt det som är brott mot mänskliga rättigheter och folkrätten (Riksdagen 2014).

Trots anföranden som dessa presenterades inte USA som ett hot genomgående i debatten. Istället besvarades vänsterpartiets anföranden med avvisningar av deras argument.

Sammanfattningsvis presenterades flertalet potentiella hot i debatterna. Den mest debatterade och omdiskuterade av dem alla var Ryssland och dess aggression. Det presenterades också en relativt enad bild av hur Sverige skulle föra sin utrikespolitik, trots detta menade bland annat Moderaterna att riksdagen måste öppna upp för en diskussion om Nato.

4.2 2021- 2023

4.2.1 Syfte och ett framgångsrikt förhållningssätt?

Utrikesdebatterna mellan 2021 och 2023 hölls under perioder med stora förändringar på den internationella arenan. I utrikesdebatten 2021 presenterade dåvarande utrikesminister Ann Linde (S) en bild av Sveriges utrikespolitiska agenda som skriven i sten. Hon förespråkade bilaterala och multilaterala samarbeten men inte ett fullt medlemskap i en säkerhetsallians, Sverige skulle förbli alliansfritt (Riksdagen 2021). Centerpartiet sade istället att Sverige måste öppna upp för en Nato-debatt på allvar. Kerstin Lundgren (C) sade i sitt anförande att regeringen skulle ta debatten på allvar och söka stöd i riksdagen för säkerhetspolitiken:

En majoritet av riksdagen har talat om för regeringen att Sverige, i likhet med Finland, ska uttala en Nato-option. Det är oansvarigt av en minoritetsregering att driva en säkerhetspolitisk linje som saknar stöd i parlamentet (...). Regeringen måste bjuda in till partiöverläggningar och omsätta riksdagens tillkännagivande om Nato-option (Riksdagen 2021).

Trots att socialdemokraterna ännu var mot ett medlemskap fanns en tydlig skillnad från 2014 - 2016, Nato-debatten tog betydligt mer utrymme. I fråga om syftet med säkerhetspolitiken var debatterna tydliga i att hotet från öst var det mest prominenta. Under debatterna diskuterades hotet från Ryssland som det största hotet mot Sverige och världens säkerhet. I utrikesdebatten från februari 2022 sade dåvarande utrikesminister Ann Linde (S) att:

Vägen framåt för att minska spänningarna är fortsatt dialog och diplomati, men vi måste samtidigt förbereda oss på att Ryssland kan välja en annan väg. (...) Regeringen avser inte att ansöka om Natomedlemskap. Den säkerhetspolitiska linjen ligger fast. Vår militära

alliansfrihet tjänar oss väl och har bidragit till stabilitet och säkerhet i norra Europa (Riksdagen 2022).

Även här presenterades alliansfriheten som det säkrare valet för nationen. Även Miljöpartiets riksdagsledamot Maria Ferm (MP) sade i samma debatt att Sverige bör hålla fast vid sin alliansfrihet för att minimera spänningar i närområdet (Riksdagen 2022). Därmed kunde inte syftet med ett Natomedlemskap ses i debatten från 2022. I juni samma år ändrades detta. I juni hölls ännu en utrikesdebatt, denna gång efter att regeringen presenterat att Sverige sökt medlemskap i alliansen. I debatten presenterades istället den svenska Nato-ansökan som det bästa alternativet för svensk säkerhet, även av Socialdemokraterna. Dåvarande utrikesminister Ann Linde (S) sade:

Regeringen har gjort bedömningen att ett svenskt Natomedlemskap är det bästa sättet att värna Sveriges säkerhet. Ett svenskt och ett finskt medlemskap stärker också säkerheten för Natoländerna. Sverige skulle som medlem åta sig helheten i Washingtonfördraget, inklusive Natos doktriner (Riksdagen 2022).

Gemensamt för de beskrivningar som förekom av Ryssland i utrikesdebatten från 2023 var att brutaliteten i kriget presenterades tydligt. I flertalet beskrivningar sades Ryssland vara en stat som agerade med en imperialistisk baktanke (Riksdagen 2023). I samma diskussioner lyftes argumentet att Sverige borde söka medlemskap för att skydda sig från det hotet. 2023 års utrikesdebatt startade med ett anförande av utrikesminister Tobias Billström (M). I anförandet presenterades ett Natomedlemskap som en säkerhetsåtgärd för Sverige: "Sverige blir starkare med Nato, och Nato blir starkare med Sverige." (Riksdagen 2023). I debatten 2023 ställde sig Vänsterpartiet fortfarande kritiskt mot ett medlemskap, framförallt på grund av Turkiets hårda krav på Sverige för att ratificera medlemskapet.

Riksdagsledamot Håkan Svenneling (V) avslutade sitt anförande med att säga att "Sverige borde återgå till det som är ett svenskt signum: trovärdig diplomati. Visa lugn, och visa stabilitet - för Sveriges bästa!" (Riksdagen 2023). Trots att framförallt vänsterpartiet fortfarande var i opposition till förslaget fanns en generell konsensus kring syftet med Nato, att skydda Sveriges säkerhet. Socialdemokraternas riksdagsledamot Morgan Johansson (S) sade:

Efter Rysslands anfall på Ukraina drog vi socialdemokrater slutsatsen att det som tjänar Sveriges och den svenska befolkningens säkerhet bäst nu och för överskådlig framtid är ett medlemskap i Nato. Samma slutsats drogs i Finland. Alliansfriheten har tjänat Sverige väl i över 200 år, men med det här kriget förändrades förutsättningarna (Riksdagen 2023).

Sammanfattningsvis skedde en stor förändring 2022 i hur syftet med ett medlemskap presenterades. Även 2021 tog Natodebatten stort utrymme i riksdagen. Efter att Socialdemokraterna, i maj 2022, presenterade att Sverige skulle ansöka om medlemskap blev det tydligt att alliansen presenterades som Sveriges säkraste val framöver. Även utsikterna för framgång presenterades till förmån för ett medlemskap.

4.2.2 Sveriges roll på den internationella arenan och nationell identitet?

Likt debatterna 2014-2016 presenterade politikerna en bild av Sverige som en humanitär stormakt även dessa år. Sverige skulle ha inflytande och göra världen fredligare, det presenterades däremot en annan bild av hur Sverige skall göra det. I debatterna efter Rysslands invasion av Ukraina och efter Sveriges ansökan om att gå med i Nato presenterades en bild av att det är allt viktigare att stå upp för staters territoriella rättigheter. I utrikesdebatten från juni 2022 sade riksdagsledamot Kerstin Lundgren (C) att:

Sverige måste stadigt stå upp för demokratins röster i världen, för mänskliga rättigheter och mot förtryck. Vi måste stå upp för Ukraina, för rätten till självbestämmande och för respekt för erkända territoriella gränser. Vi måste stå upp mot att man med militära medel försöker erövra territorier (Riksdagen 2022).

Därmed syns en skillnad från 2014 - 2016, i denna debatt ingick territoriella rättigheter i de värderingar som Sverige bör stå upp för. I samma debatt sade Ann Linde (S) att de värderingar som styr Sveriges internationella engagemang inte kommer förändras, nu skulle nationen istället arbeta med dessa som en part i Nato:

Sverige kommer inte att förlora sin globala röst som framtida Natomedlem. Vi har en lång historia av att stå upp för folkrätten, solidaritet, nedrustning, demokrati och jämställdhet. Det är också vår framtid. Vi kommer att fortsätta arbetet med att öka respekten för de mänskliga rättigheterna och arbetet för en regelbaserad världsordning, för global säkerhet med medling som verktyg och mot terrorism (Riksdagen 2022).

I utrikesdebatten från 2023 presenterades en ny bild av Sverige, en bild av en pålitlig allierad. Narrativet om att Sverige skulle stå upp för de värderingar som präglade landet förändrades inte, istället skulle nationen göra det som allierade i Nato. Utrikesminister Tobias Billström (M) presenterar i sitt öppnande anförande att Sverige kommer att bidra med flertalet kompetenser till alliansen.

Genom medlemskapet i Nato stärker vi vårt säkerhetspolitiska inflytande och vårt bidrag till säkerhet och stabilitet i hela det euroatlantiska området. Som Natomedlem kommer Sverige att uppfylla sina åtaganden enligt Natofördraget och gentemot samtliga övriga allierade. Sverige kommer att vara en allierad att lita på. Vi har unika kompetenser att bidra med. Ett exempel är svensk teknologi, som kommer att bli en värdefull tillgång för de allierade ländernas utveckling av militära förmågor (Riksdagen 2023).

Riksdagsledamot Morgan Johansson (S) talade i sitt anförande om Sveriges solidaritet med Ukraina. Han talade för att kriget i Ukraina var ett krig för demokrati och staters rätt till suveränitet, värderingar som Sverige inte fick svika. (Riksdagen 2023). Sverigedemokraternas riksdagsledamot Aron Emilsson (SD) talade i debatten om att Sverige stod bakom alla världens demokratier (Riksdagen 2023). Riksdagsledamot Martin Melin (L) talade i sitt anförande om att svensk utrikespolitik i första hand handlade om att säkerställa de svenska intressena på den internationella arenan men även solidaritet med omvärlden (Riksdagen 2023).

Sammanfattningsvis presenterades en relativt likartad bild av Sverige som en humanitär, värderingsdriven stat, som 2014 - 2016. Skillnaden syntes i hur Sverige skulle uppnå dessa värderingar. Istället för att alliansfriheten presenterades som en fördelaktig strategi för det

internationella arbetet presenterades istället medlemskap i Nato som ett starkare alternativ efter 2022.

4.2.3 Hur beskrivs omvärldsläget och aktuella hot? Finns det motsättningar?

Gemensamt för periodens debatter är porträttet av Ryssland som ett hot mot världens säkerhet. I Utrikesdebatten från 2021 presenterade Ann Linde (S) att Ryssland begått brott mot folkrätten och att Sverige måste ta ställning mot Ryssland efter deras annektering av Krim (Riksdagen 2021). Även Moderaternas riksdagsledamot Hans Wallmark talade för att Ryssland var ett säkerhetsshot:

I vårt viktiga närområde med Östersjöregionen, Norden och Baltikum utgör Ryssland genom sitt agerande en förstörare. (...) Då är det rimligt att ställa sig på ett förtryckt ryskt folks sida, ett folk som kräver rättfärdighet. De vill se åtgärder mot oligarkerna. De vill se åtgärder mot palatsbyggarna. De vill att någon angriper ett storskaligt offentligt snattande och penningtvättande (Riksdagen 2021).

Även om hot som Kina, Nordkorea och andra nationer presenterades i debatterna presenterades det huvudsakliga hotet som Ryssland och Vladimir Putin. I utrikesdebatten från februari 2022 syntes en tydlig säkerhetsisering av Ryssland och Kreml. Det talades om Ryssland som en skrämmande och skoningslös regim. Riksdagsledamot Lars Adaktusson (KD) sade att:

Vid sidan av Kina och Iran utgör Ryssland i dag det allvarligaste hotet mot internationell fred och säkerhet. Vad Vladimir Putin och hans regim är kapabla till råder det ingen tvekan om (Riksdagen 2022).

Även de andra partierna framställer en liknande bild av Ryssland. Riksdagsledamot Joar Forssell (L) sade i debatten 2022 att ansvaret för den spända säkerhetsordningen låg helt på Putin och Ryssland (Riksdagen 2022). I diskussionen kring spänningarna mellan Nato och Ryssland porträtterades en tydlig bild av Ryssland som aggressor. Riksdagsledamot Olle Thorell (S) sade i sitt anförande att:

Det är Ryssland som är den aggressiva parten. Det är Ryssland som hotar andra länder med våld. Det är Ryssland som ifrågasätter inte bara den europeiska säkerhetsordningen utan hela den världsordning som har byggts upp efter världskrigen och under kalla kriget. (...) Jag vet att det inte är Nato som är den aggressiva parten här (Riksdagen 2022)

Det presenterades också att det inte längre fanns ett starkt motnarrativ för ett Nato-medlemskap och att det i princip fanns en konsensus inom riksdagen. Moderaternas riksdagsledamot Hans Wallmark (M) sade i utrikesdebatten i juni 2022 att Rysslands krig skapat denna situation i riksdagen (Riksdagen 2022). I utrikesdebatten från 2023 presenterades skiftade debattens tonläge kraftigt. Den Ryska statsapparaten, med Putin i spetsen, porträtterades som en nation utan respekt för internationell jurisdiktion och som ett hot mot den internationella säkerheten (Riksdagen 2023). Ukraina presenterades istället som en aktör som behöver Sveriges hjälp. I debatten sade utrikesminister Tobias Billström (M) i sitt öppnande anförande att Sverige nu stod inför en stor säkerhetspolitisk kris. I anförandet porträtterades Ryssland som ett säkerhetshot, inte bara för Ukraina utan också för Sverige (Riksdagen 2023).

Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina visar på ett gränslöst förakt för folkrätten och den europeiska säkerhetsordningen och för FN-stadgans mest grundläggande regler. Vi måste därför vara klarsynta: Det är inte bara Ukrainas frihet som står på spel, utan också vår frihet här i Sverige. Rysslands mål är att ersätta den europeiska säkerhetsordningen och föra oss tillbaka till en tid där våld går före rätt (Riksdagen 2023).

Även riksdagsledamot Morgan Johansson (S) presenterade en bild av Ryssland som det största hotet mot den internationella och svenska säkerheten

Det Ryssland nu ägnar sig åt är inget annat än ett imperialistiskt kolonialkrig. Man vill lägga Ukraina under sig, även till priset av att man bombar sönder landet. Det är barbari. För en ledare som Putin är människoliv inget värt, och inte den egna befolkningen heller. Vi ser nu hur denna ryska regim är beredd att offra en hel generation av sina unga män på detta meningslösa och orättfärdiga krig. Det är djupt tragiskt (Riksdagen 2023).

Sammanfattningsvis presenterades Ryssland och östblocket som det största hotet för den internationella och nationella säkerheten. Det var även tydligt att politikerna presenterade en uppdelning mellan Ryssland och det demokratiska väst. Diskussionen talade också för att det inte fanns många motsättningar inom riksdagen angående ett medlemskap.

4.3 2014-2016 och 2021-2023 - Ett strategiskt narrativ?

2014 - 2016 presenterades ett *tydligt syfte* med alliansfrihet, däremot fanns det få beskrivningar av ett syfte med att gå med i Nato. Sverige beskrevs som en fredsnation med ett stort inflytande internationellt på grund av dess historia. Politikerna presenterade flertalet gånger hur alliansfrihet och neutralitet hållit Sverige utanför konflikt och därmed skulle principen fortsatt efterföljas. 2021 - 2023, framförallt 2022 och 2023, förändrades debatten och syftet med Nato presenterades som gynnsamt både för nationen men också och för Nato. 2014 - 2016 presenterades hur alliansfrihet skulle hålla Sverige utanför eventuella konflikter. Därmed kan det observeras att aspekten om ett klart syfte med ett Natomedlemskap var betydligt starkare efter invasionen 2022.

Beskrivningarna om *utsikterna för framgång* var som tydligast 2023 efter att Sverige hamnat i en svår situation med Ungern och Turkiet. Under debatterna beskrevs tydligt att Sverige måste bli medlemmar snabbt för att öka nationens säkerhet. Morgan Johansson (S) sade under utrikesdebatten 2023 att: "I sak är det ju så att ett svenskt och finskt Natomedlemskap skulle stärka Nato och öka säkerheten i vår del av världen." (Riksdagen 2023).

Värderingar är viktiga i den svenska politiken. Sverige har under lång tid identifierat sig själva som en moralisk supermakt (Lundqvist 2022, s. 96). En viktig aspekt när det kommer till *kontinuitet* är att narrativet är förenligt med den nationella identiteten. När det kommer till Natos värdegrund stämmer den i stor utsträckning överens med de nationella värderingarna (ibid.). Under 2014-2016 presenterades hur Sverige ville ha stort inflytande internationellt för att stå upp för mänskliga rättigheter. Flertalet gånger beskrev politikerna hur demokrati och mänskliga rättigheter är värda att skydda. En av Natos huvuduppgifter är att förespråka och försvara demokratin. De värden som skulle prägla den svenska utrikespolitiken förändrades inte märkbart under den undersökta perioden, enbart hur dessa värden skulle uppnås förändrades.

Den sista aspekten för ett lyckat strategiskt narrativ är brist på motnarrativ. Här kan en tydlig skillnad observeras mellan de två perioderna. Under 2014 - 2016 presenterades ett stort motstånd mot ett medlemskap, bland annat genom att referera till en potentiell anslutning som en osäkerhetspolitik. Socialdemokraterna spelade en central roll i detta. Under perioden 2021-2023 förändrades dock både partiets ståndpunkt men också opinionssiffrorna. Mellan 2021 och 2022 ökade stödet för ett medlemskap hos socialdemokraternas väljare med 44 procentenheter (GU 2023). Det var en genomgående trend hos partierna. Det parti som ökade minst i opinionen var Vänsterpartiet vars ledare fortsatt presenterade ett negativt porträtt av alliansen, trots detta ökade opinionen hos vänsterpartiets röstare med 9 procentenheter (GU 2023). Trots motsättningar i riksdagen var stödet för ett medlemskap övervägande 2022 men inte 2014 eftersom både Socialdemokraterna och Sverigedemokraterna ändrade sin ståndpunkt.

5. Diskussion - Hur kommer det sig att partier ändrat sina ståndpunkter kring ett potentiellt Nato-medlemskap?

5.1 Säkerhetsisering av Ryssland, säkerhetsallianser och alliansfrihet

En tydlig säkerhetsisering kan observeras i diskussionen om Rysslands agerande internationellt. Under debatterna presenterades Ryssland som ett hot mot världsfreden och ett hot mot demokratin. Vladimir Putin presenterades som en brutal ledare som brukar våld för att få sin vilja genom. Säkerhetsiseringen är inte grundlös men presenteras på ett sätt som gör Ryssland till ett existentiellt hot, även för Sverige. Även ett Nato-medlemskap och alliansfrihet säkerhetsiserades inom de studerade perioderna.

Under 2014 - 2016 fanns ett starkt motnarrativ mot Nato och en anslutning till alliansen presenterades som ett sätt att öka instabiliteten i världen. Vid flertalet tillfällen sades att ett medlemskap enbart skulle öka spänningarna, och därmed utgöra ett hot mot Sveriges fred. Under 2021-2023 presenterades istället alliansfrihet som en oansvarig politik. Trots att partierna visade en stor respekt och tacksamhet för den politik som hållit Sverige utanför krig presenterades istället alliansfriheten som ett mindre säkert alternativ än ett medlemskap. Under diskussionerna om bland annat Ryssland och Kina syntes en tydlig säkerhetsisering av Öst, där Nato och väst presenteras som ett mer humant och säkrare alternativ att ansluta nationen till. En viktig aspekt i det svenska beslutet att ansöka om medlemskap är Finlands beslut.

Sverige och Finland delar stora delar av historien, trots likheter skiljer sig nationerna åt både inrikespolitiskt och utrikespolitiskt. När Ryssland 2008 attackerade Georgien intensifierades samarbetet mellan de nordiska staterna och 2014 eskalerade Sverige och Finlands samarbete med Nato när de två parterna anslöt sig till NATO Enhanced Opportunities Partners (Lundqvist 2022, s. 89). Efter invasionen av Ukraina skedde drastiska förändringar i nationernas utrikespolitik. I slutet av mars 2022 visade Finlands opinionsundersökningar att 60 procent av befolkningen var för ett medlemskap i Nato (Lundqvist 2022, s. 93f.). I maj presenterade statsminister Magdalena

Andersson (S) att det bästa för nationen är att Sverige och Finland tillsammans gick med i alliansen (ibid.). En avgörande aspekt i Sveriges anslutning var just Finlands beslut.

Finland har en annan position än Sverige när det kommer till hotet från Ryssland, gränsen mellan Finland och Ryssland är nästan 1350 km lång medan Sverige och Ryssland inte delar någon landsgräns (Lundqvist 2022, s.95). När Ukraina invaderades var tidspressen större för aktion i Finland och på grund av nationernas nära samarbete följde Sverige efter. Under de studerade utrikesdebatterna presenterades Nordens samarbete som särskilt viktigt för svensk säkerhetspolitik. Finland beskrevs som Sveriges närmaste partnerland och det gemensamma beslutet att ansöka om ett Nato-medlemskap presenterades som gynnsamt. Utrikesminister Tobias Billström (M) sade i utrikesdebatten 2023 att “Med Finland är vi geografiskt, historiskt och kulturellt sammanflätade och vår relation fördjupas ytterligare genom Sveriges och Finlands medlemskap i Nato.” (Riksdagen 2023),

I fråga om det gemensamma beslutet att ansluta sig till Nato syns en säkerhetsisering av en situation där Sverige inte följer med Finland in i alliansen, att Finland möjligtvis skulle accepteras innan Sverige beskrevs som ett säkerhetspolitiskt misslyckande. Riksdagsledamot Morgan Johansson (S) presenterade samma bild av det nära samarbete som Sverige och Finland har och vikten av att länderna blev medlemmar i alliansen vid samma tillfälle.

Nu ser det ut som att Finland mycket väl kan gå före Sverige in i Nato, tvärtemot den plan som vi har arbetat med i snart ett år. Det är enligt min uppfattning i så fall mycket allvarligt. Det skulle påverka våra militära samarbeten som vi har byggt upp med Finland under mycket lång tid (Riksdagen 2023).

Johansson menade också på att Finlands diskussion om deras Nato-medlemskap hade en betydande påverkan på den svenska Nato-debatten (Riksdagen 2023). Även Anna Linde (S) sade i utrikesdebatten 2022 att Sverige och Finland bör vara eniga i sitt beslut att ansluta sig till Nato:

Vi har tagit steget att söka Natomedlemskap hand i hand med Finland, vår närmaste partner. Den kris som vi nu genomlever har visat hur nära våra två länder står varandra och hur beroende det enas säkerhet är av det andras (Riksdagen 2022).

Att Sverige och Finland skulle bli medlemmar i alliansen vid samma tillfälle presenteras genomgående som det säkra alternativet medan ett finskt medlemskap, utan ett svenskt, porträtteras som riskfyllt för Sverige.

5.2 Realism och internationell maktbalans

Efter andra världskriget fanns en tydlig bipolär maktdelning mellan USA och Sovjetunionen. Dessa stormakter behövde inte söka bekräftelse hos andra stater men var tvungna att förhålla sig till varandra för att undvika ännu ett krig (Waltz 1988, s.622). Även om världen förändrats sedan dess är USA och Ryssland fortfarande två av världens supermakter. I en sådan maktrelation blir en vinst för den ena parten en förlust för den motsatta enligt realismens antaganden. Ännu ett antagande är att små stater tar sida med stora makter istället för att försöka balansera mot dem (Gvalia et al. 2013, s.102f.). Neutralitet associeras med små stater som är sårbara inför de stora staterna. Genom att hålla neutralitet kan stater välja att inte ta sida utan istället hålla sig utanför konflikt. I utrikesdebatten från 2023 presenterar riksdagsledamot Magnus Berntsson (KD) ett sådant narrativ:

Vi lever i en turbulent tid. Auktoritära stater utmanar ständigt den regelbaserade världsordningen. Ryssland har satt världen i brand genom sin orättfärdiga attack mot Ukraina. Kinas agerande i Taiwansundet och Irans brott mot sin egen befolkning och inblandning i ett flertal krishärdar är också exempel på detta (Riksdagen 2023).

Det går att observera ett maktskifte på den internationella arenan. USA har efter andra världskriget varit en ohotad supermakt. Efter att USA 2021 lämnade Afghanistan presenterades det nya USA, ett USA som inte längre skulle agera världspolis. När Ryssland invaderade Ukraina i februari 2022 gjorde president Joe Biden det tydligt att USA och Nato inte kommer att svara militärt utan enbart politiskt (UI 2023). Maktbalansen påverkades också av andra nationers framfart, Kina har bland annat tagit en allt större roll internationellt. Trots detta är USA den

största militära makten i världen (UI 2023). I flertalet debatter presenteras maktbalansen som en central variabel för att legitimera Sveriges utrikespolitik. Det talades om spänningar och att en ansökan skulle öka dessa spänningar. Dessa påståenden refererar till den internationella maktbalansen som trots allt förändrades 2022. När öst växer sig starkare blir de små staterna allt mer pressade att välja sida, Finland och Sverige valde då att alliera med den part som reflekterar nationernas värdegrund mest.

5.3 Den svenska opinionen

En kompletterande förklaring till att de svenska politikerna valde att ansöka om ett medlemskap 2022 men inte 2014 kan diskuteras utifrån opinionssiffror. 2013 bedömdes det svenska försvaret kunna försvara Sverige i en vecka utan hjälp från andra länder. Efter Rysslands annektering av Krim minskade den folkliga skepsisen för ett medlemskap i Nato avsevärt. Trots detta låg opinionen för ett medlemskap 2014 enbart på 31 procent och 2015 ökade opinionen till 38 procent för (Berndtsson et al., 2021, s. 3). Även om SOM- institutets undersökning från 2015 presenterade tydligt att Sverige blivit allt mer positiva inför ett eventuellt medlemskap skedde en drastisk förändring mellan 2021 och 2022 då opinionen för ett medlemskap ökade med 35 procentenheter och landade på 64 procent medan opinionen mot ett medlemskap enbart mättes till 14 procent (Bjereld & Oscarsson 2023, s. 7). Denna förändring skedde i takt med att Ukraina invaderades och ökningen var konsekvent genom samtliga partier.

För att genomföra drastiska förändringar krävs folkligt stöd. Att förändra den säkerhetspolitiska positionen i ett land är ett exempel på en sådan drastisk förändring. Eftersom processen gick snabbt fanns inte någon tid att till exempel utföra en folkomröstning såsom Sverige gjorde för medlemskapsfrågan i EU. Däremot stod opinionssiffrorna på socialdemokraternas sida för att ändra sin position. Både 2014 och 2022 var även valår vilket innebär att partier troligtvis inte kommer ifrån opinionssiffrorna med risken att förlora stöd inför valet. Därav kan en tydlig skillnad ses mellan 2014 och 2022 där stödet för medlemskapet fanns i det sistnämnda.

6. Sammanfattning och slutsats

Studiens första forskningsfråga: *Hur har den svenska politiska elitens narrativ kring Nato förändrats sedan 2014?* Har besvarats genom att studera riksdagens narrativ angående ett Nato-medlemskap under tidsperioderna 2014-2016 och 2021-2023. Flera slutsatser kan dras utifrån resultatet. För det första fanns inget lyckat strategiskt narrativ för ett medlemskap 2014 eftersom den övervägande delen av riksdagen presenterade alliansfrihet som den mest gynnsamma säkerhetsstrategin för Sverige. Vidare fanns ett starkt motnarrativ mot ett medlemskap, ett motstånd som inte existerade i samma utsträckning 2022. Till sist har resultatet visat på att värderingspolitiken är centralt i den svenska utrikespolitiken. Hur denna värderingspolitik ska utformas har dock förändrats. 2014 - 2016 presenterades Sverige som en diplomatisk stat som står upp för mänskliga rättigheter. 2021-2023 förändrades inte värderingar men metoden för att verka för dessa förändrades, Sverige presenterades nu som en allierad att lita på.

Sammanfattningsvis uppfyller perioden 2021-2023 alla fyra aspekter för ett lyckat strategiskt narrativ medan 2014 enbart uppfyllde ett, kontinuitet och nationella värderingar. Utifrån studiens andra forskningsfråga: *Hur kommer det sig att partier ändrat sina ståndpunkter kring ett potentiellt Nato-medlemskap?* Har flera diskussioner förts. För det första har den internationella maktbalansen diskuterats där små stater antingen håller sig neutrala eller tar part med en av stormakterna. I Sveriges fall har Nato, och därmed USA, valts därför att alliansens värdegrund sammanfaller med Sveriges nationella värden. För det andra har säkerhetsisering diskuterats i relation till den internationella maktbalansen. Genom att säkerhetsisera öst, framförallt Ryssland, kan den politiska eliten forma den nationella uppfattningen av hot. Till sist har befolkningens opinionssiffror diskuterats som en kompletterande förklaring till den plötsliga förändringen i säkerhetspolitik.

Sammanfattningsvis har studien visat på hur strategiska narrativ använts under processen fram till en ansökan om medlemskap i Nato.

7. Vidare forskning

Den utförda studien har avgränsats till utrikesdebatter inom specifika tidsramar. Studien har givit en förståelse för hur strategiska narrativ skapas för att legitimera drastiska förändringar i Sveriges säkerhetspolitik. Även om avgränsningen till enbart utrikesdebatter medför att materialet är koncentrerat kring den politiska eliten innebär det även att studiens material är begränsat i mängd och innehåll, vilket medför att det svenska strategiska narrativet inte kan observeras i sin helhet. Det är inte enbart i utrikesdebatter som narrativ skapas om hur den svenska utrikespolitiken skall föras.

Förslag till fortsatt forskning omfattar därav studier av större mängder material och flera olika typer av material. Studien har studerat en övergripande bild av den politiska debatten och inte fokuserat på enskilda partier, något som skulle vara av intresse för att skapa en djupare förståelse för det specifika fallet.

8. Källförteckning

Utrikesdebatter

Riksdagen 2014. Utrikespolitisk debatt

https://www.riksdagen.se/sv/webb-tv/video/utrikespolitisk-debatt/utrikespolitisk-debatt_H1C120140219ud [Hämtad 2023-05-19]

Riksdagen 2014. Partiledardebatt

https://www.riksdagen.se/sv/webb-tv/video/partiledardebatt/partiledardebatt_H1C120140618pd [Hämtad 2023-05-19]

Riksdagen 2015. Utrikespolitisk debatt

https://www.riksdagen.se/sv/webb-tv/video/utrikespolitisk-debatt/utrikespolitisk-debatt_H2C120150211ud [Hämtad 2023-05-19]

Riksdagen 2016. Utrikespolitisk debatt

https://www.riksdagen.se/sv/webb-tv/video/utrikespolitisk-debatt/utrikespolitisk-debatt_H3C120160224ud [Hämtad: 2023-05-19]

Riksdagen 2021. Utrikespolitisk debatt

https://www.riksdagen.se/sv/webb-tv/video/utrikespolitisk-debatt/utrikespolitisk-debatt_H8C120210224ud [Hämtad: 2023-05-19]

Riksdagen 2022. Utrikespolitisk debatt

https://www.riksdagen.se/sv/webb-tv/video/utrikespolitisk-debatt/utrikespolitisk-debatt_H9C120220216ud [Hämtad: 2023-05-19]

Riksdagen 2023. Utrikespolitisk debatt

https://www.riksdagen.se/sv/webb-tv/video/utrikespolitisk-debatt/utrikespolitisk-debatt_HAC120230215ud [Hämtad 2023-05-19]

Litteratur

Bergström, Göran, Kristina Boréus 2012. Diskursanalys i: Göran Bergström, Kristina Boréus (red.) *Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur.

- Berndtsson, Joakim, Ulf Bjereld, Karl Ydén 2021. Det kalla krigets återkomst? Från osannolikhet till tänkbar hotbild. I: Ulrika Andersson, Anders Carlander, Marie Grusell & Patrik Öhberg (red.) *Ingen anledning till oro?* Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- Bjereld, Ulf & Oscarsson, Henrik (2023). Jordskred i svensk Nato-opinion efter Rysslands invasion av Ukraina. I Ulrika Andersson, Patrik Öhberg, Anders Carlander, Johan Martinsson & Nora Theorin (red) *Ovisshetens tid*. Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- Bjurner, Anders 2010. Ett UD - perspektiv på svensk säkerhetspolitisk förändring efter det kalla krigets slut. I: Kjell Engelbrekt, Jan Ångström (red.) *Svensk säkerhetspolitik i Europa och världen*. Norstedts Juridik: Stockholm.
- Colley, Thomas, C. Van Nooth. 2022. Strategic Narratives, Ontological Security and Global Policy: Responses to China's Belt and Road Initiative. *International affairs*. 98(6).
- Dahl, Ann- Sofie 2019. Nato: Historien om en försvarsallians i förändring. Historisk Media: Lund
- De Graaf, Beatrice, George Dimitriu, Jens Ringsmose 2015. Introduction: Shaping societies for war: strategic narratives and public opinion I: Beatrice De Graaf, George Dimitriu, Jens Ringsmose (red.) *Strategic Narratives, Public Opinion and War Winning domestic support for the Afghan War*. London: Routledge.
- Demmers, Jolle. 2016. Theories of violent conflict: an introduction. Andra uppl. London: Routledge.
- Engelbrekt, Kjell 2010. Den nya säkerhetspolitiken och dess betingelser. I: Kjell Engelbrekt, Jan Ångström (red.) *Svensk säkerhetspolitik i Europa och världen*. Norstedts Juridik: Stockholm.
- Freedman, Lawrence 2015. The possibilities and limits of strategic narratives. I: Beatrice De Graaf, George Dimitriu, Jens Ringsmose (red.) *Strategic Narratives, Public Opinion and War Winning domestic support for the Afghan War*. London: Routledge.
- Gudmundson, Ulla 2022. Nato - en allians i tiden: Om natos historia, samtid och framtid. Bookstrap

- Hayes, Jarrod, 2012. "Securitization, Social Identity, and Democratic Security: Nixon, India, and the Ties that Bind", *International Organization* 66(1): 63-93
- Jackson, Richard, 2017. "Constructivism and Conflict Resolution" i Berchovich, Jacob, Kremenyuk, Victor and Zartman, I. William (red.) *The SAGE Handbook of Conflict Resolution*. London: SAGE
- Kilroy Jr, Richard J 2022. *Securitization. I: Anthony J. Masys (Red.) Handbook of Security Science*. Springer: Cham
- Linder, Julia. 2022. SD svänger om Nato: "Vi behöver gå hand i hand med Finland". SVT. <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/sd-haller-extramote-om-nato> [Hämtad:2023-04-17]
- Lundqvist, Stefan 2022. A Convincing Finnish Move: Implications for State Identity of Persuading Sweden to Jointly Bid for NATO Membership. *Studies in European affairs*.26(4): 73-110.
- NATO 1949. *The North Atlantic Treaty*.
https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_17120.htm [Hämtad: 2023-05-25]
- Nilson, Bengt 2008. Undéns tredje vag: Sverige i det kalla kriget, 1950-B95Z*. *Scandia* 60(1).
- Noreen, Erik, Jan Angstrom 2015. A catch- all strategic narrative: target audiences and Swedish troop contribution to ISAF in Afghanistan. I: Beatrice De Graaf, George Dimitriu, Jens Ringsmose (red.) *Strategic Narratives, Public Opinion and War Winning domestic support for the Afghan War*. London: Routledge.
- Noreen, Erik, Roxanna Sjöstedt, Jan Ångström. 2017. Why small states join big wars: the case of Sweden in Afghanistan 2001-2014. *International relations*. 31(2): 107-209
- Regeringskansliet 2023. *Sverige och Natos historia*
<https://www.regeringen.se/regeringens-politik/sverige-och-nato/sveriges-och-natos-historia/>[Hämtad: 2023-05-19]
- Socialdemokraterna 2014. *Kära Framtid, Valmanifest för ett bättre Sverige: för alla*
<https://www.socialdemokraterna.se/download/18.12ce554f16be946d04640800/1568881613666/valmanifest-2014.pdf> [Hämtad 2023-05-19]
- Socialdemokraterna 2018. *Det största trygghetsprogrammet i modern tid: Ett starkare Sverige. Ett tryggare Sverige*.
<https://www.socialdemokraterna.se/download/18.12ce554f16be946d0464082a/1568881613483/valmanifest-2018.pdf> [Hämtad: 2023-05-19]

Socialdemokraterna 2022. *Vårt Sverige kan bättre.*

[https://www.socialdemokraterna.se/download/18.36cb33a81817fcdd3ec50a0/1661417788892/Valmanifest%20tryck%20\(1\).pdf](https://www.socialdemokraterna.se/download/18.36cb33a81817fcdd3ec50a0/1661417788892/Valmanifest%20tryck%20(1).pdf) [Hämtad: 2023-05-19]

Socialdemokraterna 2022. *Socialdemokraterna vill att Sverige ska ansöka om medlemskap i Nato.*

<https://www.socialdemokraterna.se/nyheter/nyheter/2022-05-15-socialdemokraterna-vill-att-sverige-ska-ansoka-om-medlemskap-i-nato> [Hämtad: 2023-05-19]

Tolgfors, Sten 2016. *Sverige i Nato*. Sten Tolgfors och Timbro förlag: Stockholm

UCDP (u.å) *Ukraina*. <https://ucdp.uu.se/country/369> [Hämtad:2023-05-19]

UI (2023) *USA*. <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/nordamerika/usa/> [Hämtad: 2023-05-25]

Waltz, Kenneth N, 1988. The origins of war in Neorealist Theory. *The Journal of Interdisciplinary History*. 18(4).

Westberg, Jacob 2023. *Svenska Säkerhetsstrategier: Från Neutralitetspolitik till Ansökan om Natomedlemskap*. Studentlitteratur: Lund.

Wieslander, Anna 2022. "The Hultqvist doctrine" – Swedish security and defence policy after the Russian annexation of Crimea. *Defence studies*. 22(1).